

**ПОЛИТИКИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО,
СЪОБРАЗНО СОБСТВЕНОСТТА И КУЛТУРНАТА СТОЙНОСТ**

Арх. Валентина Едрева, асистент, докторант във ВСУ „Любен Каравелов“ - София

РЕЗЮМЕ

Статутът на архитектурните обекти като паметници на културата (по ЗПКМ) или недвижими културни ценности (по ЗКН) се извежда освен за да се поставят под закрила, и за да се оцени тяхното значение и културна стойност с категория от „световно значение“ до „за сведение“. Категорията на всеки един обект отразява неговото място в списъка на националното културно богатство по значение и запазена автентичност и цялост. Тя също е индикатор за допустимата степен на намеса, за дейностите, които са задължителни за опазването на неговата културна стойност.

Опазването на недвижимото културно наследство се извършва в обществен интерес. Доколкото необходимите консервационно-реставрационни дейности за дългосрочно съхраняване и експониране на обектите на архитектурното наследство осъществяват поддръжката им и натоварват собствениците им с много големи разходи, е необходимо да се изведе формула, отчитаща обществената значимост на всеки конкретен ПК/НКЦ. Обществото трябва да осъзнае опазването на архитектурното наследство като част от националната сигурност на страната, защото то спомага за осъзнаване на идентичността, носи права на народа и представя страната с културата пред цивилизования свят.

Следва да се въведе в оценката каква част е обществената значимост и утилитарната стойност на всеки конкретен обект на КН и каква трябва да е ангажираността на държавата за опазване на тази обществена значимост, изразена във финансов аспект и/или в конкретни ангажименти. В тази връзка следва да се изведат определени цели, приоритети и инструменти за опазване на културното наследство, т.е. да се създадат последователни политики за оценяването на културния ресурс като икономически ресурс и политики за конкретни дейности за съхраняването му. Подобна политика би следвало да определи ясно ролята на държавата, общините и бизнеса, както и на всеки конкретен собственик в дългосрочен план, както и формите на регулация и партньорства.

Ключови думи: опазване, паметник, недвижима културна ценност, консервационно-реставрационни работи

POLICIES FOR THE PRESERVATION OF CULTURAL HERITAGE, ACCORDING TO OWNERSHIP AND CULTURAL VALUE

Arch. Valentina Edreva, assistant, PhD student at VSU "Lyuben Karavelov" - Sofia

ABSTRACT

The status of architectural objects as cultural monuments (Cultural Monuments and Museums Law) or immovable cultural values (at Cultural Heritage Law) is not only displayed so they can be placed under protection, but also for the purpose of assessing their significance and cultural value according to categories ranging from "of global importance" to "for inquiry". The category of each site reflects its place in the list of national cultural heritage according to its importance and preserved authenticity and integrity. This category also indicates the permissible level of intervention within the activities that are mandatory for the preservation of its cultural value.

Conservation of immovable cultural heritage is done in the public interest. As far as the conservation and restoration activities necessary for long-term preservation and exhibition of objects of architectural heritage increase maintenance expenses and burden site owners with very high costs, it is necessary to derive a formula, which takes into account the social importance of each individual (Cultural Monument/ Immovable Cultural Heritage Site). We need the public to recognize the conservation of architectural heritage as part of national security because it promotes awareness of identity, brings historical rights to the people and represent the country through its culture to the civilized world.

What follows is to introduce an assessment of how big are the public significance and utilitarian value of each individual object of cultural heritage and what should be the responsibility of the state to protect this public significance, expressed in financial terms and / or through specific commitments. In this respect definite objectives, priorities and instruments for the protection of cultural heritage should be derived, i.e. to establish consistent policies for the evaluation of cultural resources as economic resources, as well as policies and concrete actions for its preservation. Such a policy should clearly define the role of the state, municipalities and businesses, as well as of each individual owner in the long run, as well as the forms of regulation and partnership.

Keywords: conservation, monument, immovable cultural values, conservation and restoration works